

Handskar i kommunerna i Kronobergs län

När ska jag ha handskar?

Handskar används när det finns risk för kontakt med kroppsvätskor för att minska mängden föroreningar och mikroorganismer på händerna.

Vinyl- eller latexhandskar

Exempel:

- nedre toalett
- byte av inkontinenshjälpmedel
- byte av urinuppsamlingspåse
- sugning av luftvägar
- omläggning av sår
- direktkontakt med blod och övriga kroppsvätskor

Skyddshandskar PE (Musse)

Dessa handskar har ett mycket begränsat användningsområde. I korta arbetsmoment som inte kräver god passform av handskarna kan de användas.

Exempel:

- lägga in tvätt i tvättmaskinen
- korta städmoment

Nitrilhandskar

- rekonditionering av hjälpmedel på hjälpmedelsförråd
- inom fem dygn efter att en patient fått cytostatika vid städning av toaletten (se handbok)

Torra arbetsmoment görs utan handskar!

Exempel:

- bädda
- klä på och av
- kamma hår

Övre toalett kan göras utan handskar.

Handskas rätt med handskar!

- Berör inte omväxlande smutsigt och rent.
- Byt vb handskar mellan olika vårdmoment hos samma patient.
- Handskar ska inte tvättas eller desinfekteras.
- Komihåg handdesinfektion före och efter handskanvändning.

Ska vi använda latex eller vinyl?

Vinylhandskar innehåller PVC som är en risk för miljön delvis beroende på avfallshantering. Latexhandskar (naturgummi) är något dyrare och kan innebära en allergirisk för vårdtagare och personal.

Har du fler frågor?

Läs i ”Vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg i Kronobergs län” eller kontakta Katarina Madehall på Vårdhygien via e-post: katarina.madehall@ltkronoberg.se eller tel: 0470-587534

Egenkontroll av diskdesinfektor

Daglig kontroll

- Att spolarmen/-armarna snurrar fritt.

Veckokontroll

- Kontroll och rengöring av bottensilen. Lyft av silen, rengör den och rengör även utrymmet under silen.
- Ta loss spolarmen/-armarna och rengör. Spolas rent under rinnande vatten. Kontrollera att vattnen passerar genom hålen.
- Markera nivån för diskmedel, skriv datum och signatur.

Signeringslista

Signera utfört arbete!

Årlig kontroll

- Service och underhåll. T ex. Temp, tryck, byte av packningar m.m.

Utvärdering av Silverförband

Sår diagnos/sårtyp:

Vilka andra förband har provats den senaste månaden?

Hur länge har silver använts på såret?

Vilket silverförband har använts?

Hur blev resultatet?

Ansvarig för utvärderingen

Namn:

Arbetsplats:

Tfn:

E-mail:

Utvärderingen skickas till vårdhygien
och i kommunal vård, en kopia till MAS:

Katarina Madehall

Vårdhygien

Centrallasarettet

351 85 Växjö

Fax: 0470-587455

Förslag på skylt vid magsjuktutbrott, används endast efter kontakt med MAS.

Gör v b motsvarande skylt som passar de lokala förutsättningarna.

Smittsam magsjuka på enheten

Kontakta personal före besök

Insjuknandekurva

Antal insjuknade	Pat	Pers	Pat	Pers	Pat	Pers	Pat	Pers	Pat	Pers	Pat	Pers	Pat	Pers	Pat	Pers	Pat	Pers	Pat	Pers
15																				
14																				
13																				
12																				
11																				
10																				
9																				
8																				
7																				
6																				
5																				
4																				
3																				
2																				
1																				
Datum																				

Markera nyinsjuknade med X och återinsjuknade med Å

Enhet: _____ Ort: _____

Antal vårdtagare på enheten: _____ Antal personal: _____

Bifoga kopia med slutrapport till MAS och
Vårdhygien, Landstinget Kronoberg

Slutrapport efter utbrott av virusgastroenterit

Tre eller flera vårdtagare och/eller personal som insjuknat under en sjukdagsperiod.

Boende: _____ Ort: _____

Antal vårdtagare på enheten/avd: _____ Antal personal: _____

Insjuknande datum för den först insjuknade vårdtagaren: _____

Insjuknande datum för den först insjuknade personalen: _____

Har den först insjuknade, sista veckan före insjuknandet vårdats/vistats/arbetat på annan plats?

Nej Ja Om ja, var?: _____

Totalt antal insjuknade vårdtagare under perioden: _____

Totalt antal insjuknade personal under perioden: _____

Antal återinsjuknade: Vårdtagare: _____ Personal: _____

Tillfrisknande datum (= symtomfri) sista fallet: _____

Hemtagningsstopp Nej
Ja Antal dagar: _____

Antal arbetspass med extrainkallad personal: _____

Har insjuknandekurva förts? Nej
Ja Om Ja, bifoga kopia!

Finns något dödfall som kan sättas i samband med magsjukan? Nej
Ja Antal: _____

Allmänna synpunkter: _____

Datum: _____ Uppgiftslämnare: _____ Tfn: _____

Slutrapporten insänds inom 1 vecka till

Medicinskt ansvarig sjuksköterska samt

Smittskyddsenheten/Vårdhygien
Centrallasarettet
351 85 VÄXJÖ
Alt faxas till: 0470-58 74 55

STICK-SKÄRSKADA

Personnummer _____

Namn _____

Yrke _____

Arbetsplats _____

Skadedatum: _____ klockslag: _____ Kommun _____

1. Typ av skada

 Stick-skärskada Blodkontakt på slemhinna/blödande sår-eksem Övrigt _____

2. Vårdtagaren

Vårdtagarens namn _____ Personnummer _____

Vårdtagaren har efter händelsen undersökts för ev. blodsmitta

 Ja, datum _____ Nej, varför inte? _____

3. Personalen

O-prov Ja, datum: _____ NejVaccination påbörjad Ja, datum: _____ Nej

Annan behandling/profylax påbörjad?: _____

4. Vilken/vilka faktorer anser Du bidrog till att skadan inträffade (flera val möjliga)

 Tekniska brister i utrustning eller skyddsanordning Ej följt instruktion Bristande utbildning/instruktion För hög arbetsbelastning Annat _____

5. Vilken produkt har använts? _____

LOTnummer: _____

6. Beskriv händelseförloppet: _____

Hur kan ett upprepande förhindras? _____

Var rutinerna vid stick/skärskada lätta att följa? Ja Nej

Om nej, förslag på förbättring: _____

Signatur

Datum _____ Datum _____

Uppgiftslämnare _____ Enhets-/områdeschef motsv _____

_____ Tel _____

Skickas inom en vecka till Hygiensjuksköterskan, Vårdhygien, CLV, 351 85 Växjö och en kopia till MAS

Blankett arkiveras på Vårdhygien i 6 år

Personal - kommun**MULTIRESISTENTA BAKTERIER– kontroll vid nyanställning, vikariat, praktik mm**

Enhet:

Personnummer

Namn

Kontrollen avser att förhindra spridning av multiresistenta bakterier (MRB) i svensk sjukvård.

Kontrollen gäller all personal som deltar i vårdtagarnära arbete, inkl tandvårdspersonal, vårdstuderande, korttidsanställda samt gästande vårdpersonal som kommer att delta i vårdtagarnära arbete.

Kontrollen gäller ej vid studiebesök där individen endast är passiv åskådare.

Frågorna nedan besvaras inför nyanställning, vikariatanställning, annan form av tjänstgöring (exempelvis via bemanningsföretag), praktik, studiebesök mm.

1. Har du under de senaste 6 månaderna deltagit i vårdarbete **utanför Sverige**?

 Nej Ja, se nedan "Kontrollodling"

2. Har du under de senaste 6 månaderna deltagit i vårdarbete **i Sverige** där spridning av multiresistenta bakterier (exempelvis MRSA) förekommit?

 Nej Ja, se nedan "Kontrollodling"

3. Har du under de senaste 6 månaderna vårdats/behandlats/undersökts på vårdinrättning **utanför Sverige**?

 Nej Ja, se nedan "Kontrollodling"

4. Har du under de senaste 6 månaderna vårdats/behandlats/undersökts **i Sverige** där spridning av multiresistenta bakterier (exempelvis MRSA) förekommit?

 Nej Ja, se nedan "Kontrollodling"

5. Har du närbkontakt med MRSA-bärare, t. ex medlem i det egna hushållet/familjen?

 Nej Ja, se nedan "Kontrollodling"

Kontrollodling

Har du svarat **Ja** på någon av frågorna ska kontrollodling avseende MRB enligt lokal anvisning göras. Proverna tas som pinnprov (vanlig odling) i näsa, svalg och perineum (alt i ljumsken) samt från sår och eksem. Du ska inte själv ta proverna. Vänd dig till din chef/arbetsledare. Mer information finns på <http://www.ltkronoberg.se/vardhygien>.

- Personal med individberoende riskfaktorer (sår, eksem eller annan hudlesion, främmande material som penetrerar hud eller slemhinna såsom irritation runt piercing/örhänge, stomi, dränage) ska inte delta i vårdtagarnära arbete i väntan på provsvar.
- Personal utan individberoende riskfaktor får arbeta i vårdtagarnära arbete i väntan på provsvar.

Positiv kontrollodling påverkar ej anställningen men kan påverka arbetsuppgifterna.

För att begränsa risken för vårdrelaterad infektion enligt Socialstyrelsens föreskrift Basal hygien inom hälso- och sjukvård ska bl a:

- kortärmad arbetsdräkt, som byts dagligen eller oftare v b, bäras i patientnära arbete
- händer och underarmar vara fria från armbandsur och smycken
- händerna desinfekteras omedelbart före och efter varje direktkontakt med patient

Vid tveksamhet kontakta MAS eller Vårdhygien: telefon 0470-58 75 51/58 75 34

Signatur

Datum

Signatur

Hälsodeklaration med avseende på tuberkulos

Personnummer _____

Namn _____

1. Har du ett eller flera av följande symtom? *Sätt kryss i den eller de rutor som du tycker stämmer.*

☐ Långvarig hosta (mer än 3 veckor)	☐ Slembildning från luftvägarna i mer än en månad
☐ Feberperioder	☐ Avmagring, mer än 5 kg på 6 månader
☐ Nattnliga svettningar	
☐ Nej, jag har inget av de ovanstående symtomen.	

2. Har du själv haft tuberkulos? *Sätt kryss i den ruta som stämmer.*

-
- Ja
-
- Nej
-
- Vet inte

3. Har någon anhörig eller annan nära kontakt haft tuberkulos? *Sätt kryss i den ruta som stämmer.*

-
- Ja
-
- Nej
-
- Vet inte

Om Ja, vem och när? _____

4. Har någon av dina anhöriga eller annan nära kontakt kontrollerats pga misstänkt tuberkulos?

Sätt kryss i den ruta som stämmer.

-
- Ja
-
- Nej
-
- Vet inte

Om Ja, vem och när? _____

5. Är du BCG-vaccinerad? *Sätt kryss i den ruta som stämmer.*

-
- Ja
-
- Nej
-
- Vet inte

Om Ja, vet du var och när? _____

6. Är du född i Sverige? *Sätt kryss i den ruta som stämmer.*

-
- Ja
-
- Nej

Om Nej, i vilket land och hur länge var du i ditt födelseland? _____

7. Har du vistats under längre tid (mer än ett år) i ett land utanför Norden? *Sätt kryss i den ruta som stämmer.*

-
- Ja
-
- Nej

Om Ja, var och hur länge? _____

*Åtgärder beroende av svar i hälsodeklarationen:***Fråga 1:** Om något eller några symtom **Åtgärd:** Tuberkulintest, lungröntgen och remiss till en specialist (eller att undersökningarna utförs hos en specialist.)**Fråga 2:** Om Ja **Åtgärd:** Lungröntgen och klinisk bedömning. Om patologiskt fynd ges remiss till specialist.**Fråga 3-4:** Om Ja på en eller båda frågorna**Åtgärd:** Tuberkulintest och om ≥ 10 mm komplettering med lungröntgen. Vid förändringar på lungröntgen och/eller någon riskfaktor remitteras personen till specialist.**Fråga 5:** Om BCG-vaccinerad, ej aktuellt med revaccination.**Fråga 6-7:** Om Ja och född respektive vistats i ett land utanför Västeuropa, Nordamerika, Australien eller Nya Zeeland. **Åtgärd:** Tuberkulintest och om ≥ 10 mm komplettering med lungröntgen. Vid förändringar på lungröntgen ges remiss till en specialist.

Tuberkulosinformation till personal

Tuberkulos är fortfarande en vanlig sjukdom i många delar av världen. Tuberkulos-förekomsten i ett land är tydligt kopplad till landets materiella utvecklingsnivå. Bristande hygien, trångboddhet och undernäring befrämjar sjukdomen.

I Sverige är det dock en ovanlig sjukdom med ca 5 fall/100 000 invånare och år. Flertalet av patienterna är uppväxta i länder med en högre tbc förekomst än hos oss. Av de som smittas är det bara ca 10 % som insjuknar om man har ett normalt immunförsvar. Tidigare skulle personal inom sjukvård och omsorg erbjudas vaccination men detta är borttaget sedan 2007 då Socialstyrelsen kom med nya rekommendationer. I dag rekommenderas vaccination bara till personal som arbetar på infektions-, lungavdelning eller med obduktioner.

Orsakande mikroorganism

Tuberkulos orsakas av bakterien *Mycobacterium tuberculosis*. Denna växer mycket långsamt, vilket gör att insjuknandet kommer långsamt. Bakterierna kan leva kvar i människokroppen under lång tid utan att man har några symtom, men då är man ej heller smittsam för andra.

Smittvägar/smittspridning

Tuberkulos överförs vanligen genom att man andas in bakterierna. Vanligen krävs upprepad exposition från en sjuk patient för att smittöverförings skall kunna ske.

Symtom/komplikationer/behandling/diagnostik

Tbc kan drabba alla kroppens organ men det är bara tbc i lungorna som kan spridas till andra. Vid symtom med långvarig hosta, ev. nattliga svettningar och viktnedgång, bör man söka vård. I utredningen ingår oftast lungröntgen, specifika tb-odlingar och tuberkulintest.

Normalt behandlas tuberkulosen med läkemedel under 6 månader. Om man skött sin medicinerings är risken för återinsjuknande mycket liten. I allmänhet behöver man bara vara sjukskriven under en kortare period, och under behandlingstiden kan de flesta leva normalt.

Åtgärder vid inträffade fall/utbrott

Vid smittsam tuberkulos utföres alltid en s.k. miljöundersökning. Det innebär att patientens familj och eventuellt andra närkontakter kallas för undersökning. Då tuberkulos har en låg smittsamhet räcker, i normalfallet, kontroll av de som bor i samma hushåll.

Vårdpersonal

Sjukvårdspersonal liksom annan personal inom omsorg löper ingen ökad risk att insjukna i tuberkulos jämfört med övriga befolkningen. Problemet i dag är snarast att sjukdomen är så ovanlig att den missas. Vid långvariga symtom från lungor bör man ha tuberkulos med som en av differentialdiagnoserna.

Hygienrutiner för hantering av använda hjälpmedel på Hjälpmedelsförråd

Använd alltid basala hygienrutiner

- Handhygien
Handdesinfektion ska göras före och efter omhändertagandet av varje hjälpmedel eller besök hos vårdtagare, även om handskar används.
Handtvätt görs då händerna är synligt förorenade eller känns kladdiga. Använd flytande tvål och engångshanduk. Avsluta med handdesinfektion.
- Handskar
Används vid risk för kontakt med kroppsvätskor.
- Engångs plastförkläde
Används för att skydda arbetskläderna vid risk för stänk, t ex vid användande av högtryckstvätt, eller om nedsmutsade hjälpmedel bärs så att de lutar mot kläderna.
- För att handdesinfektionen ska få önskad effekt hålls händer och underarmar fria från ringar, smycken och klockor.
- Arbetsdräkten ska tvättas i minst 60°C och bör bytas dagligen.
- Undvik alltid att beröra näsa, mun och ögon.
- Undvik skador, se upp för vassa kanter och annat som kan orsaka sår. Skydda sår från smuts.
- Om det finns risk för stänk i ansiktet ska visir användas.

Rengöring och rekonditionering av hjälpmedel på hjälpmedelsförråd

- Följ basala hygienrutiner.
- Synligt blod och annan synlig smuts från kroppsvätskor torkas bort med alkoholbaserat desinfektionsmedel med rengörande effekt. Om produkten inte tål alkoholbaserat desinfektionsmedel rekommenderas rengöring med enprocentig lösning av Virkon.
- Hjälpmedel som inte är förorenade med kroppsvätskor (gäller allt utom medicinteknisk utrustning som sugar, andningshjälpmedel och liknande) kan rengöras med vanligt rengöringsmedel och vatten, ev med ett kraftigare tensidmedel.
- Textilier som kan tvättas i tvättmaskin ska köras i minst 60°, i minst 10 minuter.
- Dynor och motsvarande textilier kan rengöras med ångbehandling. Kassera det som inte går, eller bedöms lämpligt, att rengöra/desinfektera (t ex kraftigt förorenade textilier och sittedynor).
- Även andra hjälpmedel, som tål värme och har lämpliga ytor, kan rengöras med ångbehandling.

Vid hembesök

- Följ basala hygienrutiner.
- Torka bort eventuellt synligt blod och annan synlig smuts från kroppsvätskor med alkoholbaserat desinfektionsmedel innan service.
- Kasta alla engångsartiklar hemma hos brukaren eller på vårdstället.

Vid transport av hjälpmedel

- Följ basala hygienrutiner.
- Torka bort eventuellt synligt blod och annan synlig smuts från kroppsvätskor med desinfektionsmedel före transport.
- Kasta alltid använd skyddsutrustning på hämtstället om inte annat angivits.

Vid olycka som ger öppet sår

- Tvätta rent med tvål och vatten eller skölj med riklig mängd vatten.
- Informera arbetsledare.
- Om skadan innebär risk för blodsmitta, kontakta vårdhygien.

Innehåll i hygienväska för service- och transportbilar

Alla fordon som används i hjälpmedelscentralens verksamhet för transporter och service av hjälpmedel eller används vid hembesök ska vara utrustade med en hygienväska.

Personal som förbrukar något av innehållet i väskan ansvarar för att den snarast fylls på med det som behövs.

Antal	Artikel	Typ, storlek mm	Inköpsställe
1 st	Innehållsförteckning		
1 förp	Förkläde, engångs		
3 st	Plastsäck för avfall		
10 st	Torkdukar		
1 st	Ytdesinfektionsmedel	300 ml flaska	
1 st	Handdesinfektionsmedel	150 ml flaska	
2 förp	Plasttossor	Som skydd mot smuts, inte mot smitta.	
1 förp	Engångshandskar	Nitril, stl Medium	
1 förp	Engångshandskar	Nitril, stl Large	
1 st	Rutinbeskrivning "Rutiner för hantering av använda hjälpmedel".		

Rekommendationerna är utarbetade av Katarina Madehall, Vårdhygien, Landstinget Kronoberg, utifrån arbetsmaterial från Gävleborg.